

EPERJESI LAPOK

Előfizetési árak:
 Egész évre . . . 12 K.
 Félévre 6 K.
 Negyedévre . . . 3 K.
 Hirdetési díj: Egyhasábos
 példisor egyszeri hirdetésé
 30 f. Közlemények sora 80 f.

POLITIKAI, TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP

Az Eperjesi Széchenyi-körnek, az Eperjesi Magyar Védőegyesületnek
 és az Eperjesi Kereskedők Társulatának hivatalos közlönye.

Szerkesztőség és
 kiadóhivatal ::
 Eperjes, Fő-u.
 59. szám.
 Telefon-szám: 16.

Demokratikus mezőgazdasági politika.

Irta Lederer Artur.

Ma sok politikus hangoztatja a többtermelést, a szociális haladást, a születések számának szaporítását, mi több, a magyar nemzeti politikát, mint olyat, amivel minden elképzelhető jó elérhető. De a hangos jelszavakhoz viszonyítva, ha abszolút vesszük is, a valóságban minálunk nem lehet sok jelentőséggel teljességet elérni. Ne tessenek félreérteni. A közvélemény joggal követeli, hogy a hazatérő harcosok telepítésre méltó elemei, nevezetesen a rokkantak, a lehetőség szerint egy parasztbirtokhoz segítsenek. Az, hogy az ipari központok környékén minden munkáscsalád legalább a saját szükségletére való veteményt stb. saját ingatlanán maga termelhesse, ez nem csupán a szociális igazság követelménye, nem csupán ipart előmozdító, hanem a konzervatív politika szempontjából is csak okosnak mondható. Ezzel szemben keresztülvihetetlenek, sőt veszélyesek a demokratikus mezőgazdasági reformoknak azok a túlmesszemenő céljai, amelyek a birtokviszonyoknak mélyreható és mesterséges megváltoztatását akarják. Mi itt először azokat a birtokokat ismertetjük, amelyek

a parcellázásra alkalmasak és azután rámutatunk az okokra, amelyek a túlradiális reformokat lehetetlenné teszik.

A felosztandó birtokok közül elsősorban azokra kell hogy kerüljön a sor, melyeket tulajdonosaik az államnak önként felajánlanak. Amint halljuk, ezeknek száma, nyilvánvalóan a föld árának nagy emelkedése folytán, állítólag nem jelentéktelen. Azután tekintetbe veendő a még nem szabályozott, de szabályozható aldunai áradási területek, amelyek földje kitünő, valamint azok a parasztbirtokok, melyeknek tulajdonosai a háború alatt tanúsított felségsértő érzelmeikkel, azokon a bizonyos veszélyeztetett helyeken meg nem hagyhatók.

A nagybirtokok közül parcellázásra, a fent említettek kivételével, különösen az állami és községi, a holtkézi és a hitbizományi birtokok alkalmasak. Olyan kincstári birtok, melyet nem különös közérdekű okból kell feltétlenül fenntartani, csak nagyon kevés van. A községi szántók legnagyobb része pedig parasztnak van bérbeadva. Az úgynevezett közbirtokossági ingatlanok csekély kivétellel parasztnak tulajdonosa. Ami a holtkézi birtokokat illeti, a lelkeszeti papságnak valóban érinthetetlen kisbirtokait kivéve, természetesen dolog, hogy ezeken legtöbbször rosszul

gazdálkodnak. A kinevezett új hercegprimás, aki egyszerre nagy birtokok hasznélvezetéhez jut, se a nélkülözhetetlen ismeretekkel, se annyi szabadidővel nem rendelkezik, amennyi azok igazgatásához szükséges, ami az ő magasztos hivatásával valóban nem is nagyon egyeztethető össze. Ehhez járul még az, hogy neki legtöbbször nincsenek meg a gazdálkodáshoz szükséges tekintélyes eszközei, ennek következtében azonnal egy gyakran terhes kölcsön felvételére kényszerül, aminek folytán viszont arra van ráutalva, hogy földbirtoka viszonylag amúgyis elégtelen jövedelmének egy részét annak törlesztésére fordítsa és így a jövedelmet tulajdonképeni magas rendeltetésétől önszántán kívül elvonja. Birtokait nehezen adhatja bérbe. Mert másvallásúaknak nem adhatná bérbe anélkül, hogy élesen ne gáncsolná emiatt; az ugyanazon vallásúak pedig rendszerint adósok maradnának neki a bérösszeggel.

A hitbizományok gazdasága körül már kedvezőbb a helyzet. Jelentős részük bérbe van adva. A bérbe nem adottaknál leginkább ott van a baj, hogy egyrészt a hasznélvezőnek úgy a hajlama, mint — legyen ez akár személyes okoknak, akár a méretek nagyságának a következménye — a lehetőség hiányzik ahhoz, hogy azokat

TÁRCA.

Válasz egy levélre.

Zsongó álomszárnyon rámterül a bánat,
 A betűk mesélve járnak szerteszét,
 Szemem lecsukva... érzem, egyre fárad,
 S csak csókolom a maga levelét.
 Űres szívemre fátyla száll az estnek,
 Parfümjé multba fűvő vágyvonalat,
 Régi szép emlék minden állomása,
 De a megállás — csak egy gondolat.

Tavasznak vége. Mondtam úgy-e akkor:
 A májusunk már vissza sohse jó!
 Bár sok tavasz lesz, azt a néhány órát
 Többé nem hozza vissza az idő.
 Ha nyílik is még orgonáknak ezre,
 Ha szórja is az akác szép havát,
 Mi ketten már csak sírhatunk felette,
 Mint két szegény elkésett jóbarát.

Azért, hogy elmegy mostan messze tőlem,
 Valamit kérnék halkán, csendesén:
 Van egy kis dal — együtt hallgattuk régen —,
 Azt nehogy elfelejtse, kedvesem!
 Lássá, én már könnyezem, ha hallom,
 A tavaszunkat rajta keresem;
 Ez a kis dal emlék, remény, vágyak,
 S ez a kis dal segítség magának:
 Hogy régtől fogva, nagyon szeretem!

Szilágyi László.

Kettős szerelem.

Van nekem egy igen kedves, fiatal barátom, jóállású, derék fű, férjjelölt. Tegyük fel, hogy Adolárnak keresztelték. Multkoriban beállít hozzám s betekintést engedve érzelmi világába, tanácsot kért tőlem szövevényes, kettős szerelmi szívügyében.

Adolár barátom egyszerre két női lény iránt nagyon élénken kezdett érdeklődni. Két zsengekorú lányka iránt, kik csak nemrég vetették le a rövid ruhát. Az egyikkel reggel találkozott (nevezük ezt ennek okáért Hajnalkának), az irodábamenet, mert Adolár bankhivatalnok. A bankhoz érve, teljes lelki nyugalommal fogott napi munkájához s nem az ő hibája volt, hogy a tartozik s követel rovatainak kitöltése közben a szép-egyes számsorok között — mintha csak egy titkos kéz odavarázsolta volna — előbb csak elmosódva, majd mindhatározottabban feltűntek egy szőke női arc körvonalai.

Délben találkozott a másikkal (nevezük ezt a hasonhangzat kedvéért Adélnak). Udvariasan köszöntötte s a köszöntést lehető legbarátságosabb mosollyal s élénk fejbillentéssel nyugtázták. Az aztán megint csak nem volt az ő hibája, hogy délután a bankban a tartozik s

követel rovatainak kitöltése közben a számsorok között — lelki szemei előtt egy barna arc kontúrjai tűnedeztek fel.

Esti szürkületkor pedig a korszón találkozott mindkettővel — üdvözlés s nyugtázás, mint fentebb, s az aztán természetes dolog volt, hogy mikor este hazakerült s ágyára dőlt, a lámpa leérőfólása után félálamban mindkét arc, a szőke úgy, mint a barna, egymásba-folyva, egy arccá tömörülve hajlott föléje, mint egy kísérteties látomány s el nem hagyta akkor sem, midőn öntudata elszállt, hanem ott maradt mellette ködhomályos álomképül.

Hajnalka és Adél elválaszthatlan barátnők, pedig nehezen képzelhető nagyobb ellentét, mint amely vérmérsékletük, kedélyhangulatuk között létezik. Vagy talán épp ezen ellentét idézte elő a szoros barátságot, mint ahogy az igenleges és nemleges villanyosság vonzza, az egynemű pedig taszítja egymást. Hajnalka csendes, nyugodt természet, komoly, de nem komor s a tisztesség és jó ízlés határai között mozgó tréfát meg nem veti. Adél ellenben élénk, mozgékony természet, csupa szeszély, csupa temperamentum, egy percig sem tud veszteg maradni, szüntelen izeg-mozog s ilyen társalgása is, egyik témáról a másikra csapong, az agyában felvillanó gondolatot azon melegí-

kezelje, másrészt, hogy a haszonélvezők gyakran érdekében fekszik, hogy különösen, ha fiúleszármazói nincsenek, tekintettel az örökségre nem jogosult gyermekeire, a szükséges beruházásokkal a jövedelmezőség hátrányára takarékoskodják. Annak egyébként több oka van, hogy a hitbizományok a nagyközönségnél visszatetszést szülnék: 1. az itt említett és kétségtelenül többszörösen túlzott nézetek azoknak rossz gazdálkodása felől; 2. azok a hasonlóképpen túlzó nézetek, melyek hazánk mezőgazdasági felületének általuk kitett százaléka vonatkoznak; 3. egyes esetekben azoknak túlságos nagy mérvé, amely alapításuk idején, az akkori alacsony földérték és jövedelmezőségi viszonyok mellett talán még elfogadható volt, ma azonban alig mondható jogosultnak többé; 4. hitbizományainknál általános és a modern jogi érzéket sértő egyéni öröklés; 5. tagadhatatlan összeférhetetlensége a többi valóban demokratikus berendezéssel. Egy olyan korban nevezetesen, amelyben a mammutvagyonok megakadályozásával indokolják a jövedelmi adónak a jövedelem elkobzásával határos progresszivitását, nehéz megindokolni az épp ilyen vagyonok keletkezéséhez vezető kiváltságokat. Egyébként mennyire változnak az idők! Az anonym „Rückblick“-ben, melyet mi Széchenyinek „Ein Blick“ című válaszából ismerünk, a Bach-korszaknak több állítólagos érdeme közt, amelyeknek egyike-másika valóban érdem és amelyek dicséretére iratták magát a művet, — amilyenek: az iskolák létesítése, a földterhermentesítés keresztülvitele, vasutak és utak építése, előhaladás a vízszabályozásban, mint különös érdem van kiemelve, hogy a családi hitbizományok alapítása lényegesen meg lett könnyítve.

Az egyházi és hitbizományi birtokokról nyert megfigyeléseinket itt gazdasági

szempontból kívántuk előadni, anélkül azonban, hogy e kérdésekre vonatkozólag állást foglaltunk volna. Csupán kiemelőnek tartjuk azt, hogy a tervezett nagy vagyonátadás a javak ezen osztályánál közelfekvő gyakorlati okokból másképpen, mint a földbirtok megfelelő részének átengedésével nehezen vihető keresztül. Minden állami beavatkozás között aránylag a legenyhébb a törvényes határozat volna, amely minden eladásra kerülő nagybirtoknál az elővásárlási jogot az állam részére biztosítaná. Azáltal pedig, hogy a jövedelem tekintetében rendszerint a szegényebb, tehát a rosszabbul kezelt birtokok kerülnek eladásra, egy természetes kiválasztást érünk el. Ezzel szemben az a többször nyilvánított gondolat, hogy egy mesterséges telepítés céljából minden nagybirtok egy bizonyos százalékkal csorbíttassék, a legszerencsétlenebbnek mondható. Mert minden jólvezetett gazdaság idők folyamán egy szerves egészé fejlődött, melyből egy részt hátrány nélkül kihasítani nem lehet.

(Folyt. köv.)

A hadiadókról.*

Irta **Frimmel Gyula** p.-ü. s.-titkár. (Vége.)

A hadinyereségadó, éppúgy, mint a jövedelemadó, a felek vallomása alapján vettetik ki. Az adóvallomáson felül azonban köteles a fél minden oly adatot és felvilágosítást is megadni, mely az adó megállapításához szükséges. Ha a fél vallomást nem adott, felvilágosításai nem kielégítőek, vagy ha akár a vallomás, akár a beszolgáltatott adatok aggályosak, a pénzügyi hatóság javaslata alapján jogában áll az adó kivetésére illetékes adófelszámolási bizottságnak elrendelni az adózó könyveinek a megvizsgálását, s a bizottság ezen rendelkezése ellen semminemű jogorvoslatnak helye nincs, az adózó föltétlenül köteles összes könyveit és feljegyzéseit rendelkezésre bocsátani, azt semmi szín alatt meg nem tagadhatja, s a könyvvizsgálat megakadályozása, vagy meghíúsítása jövedéki büntetőeljárás alá eső kihágást képez.

* Felolvasta szerző a febr. 26-ikán rendezett vitaestén.

s 1000 koronától 50,000 kor.-ig terjedő pénzbüntetéssel sújtható.

Azok az adókötelesek, akik szabályszerű üzleti könyveket vezetnek s akiknél a jövedelemtöbblet megállapítása az általuk bemutatott nyereség-veszteség-számla alapján történik, valamint azok, akik jövedelmeikről részletes vallomást adtak, jövedelemtöbbleteikből adómentes leírásokat és tartalékolásokat fogantathatnak, a háború okozta rendkívüli értékcsökkenésekre és veszteségekre, valamint kizárólag a háborús üzlet érdekében szükségessé vált beruházásokra. Ha a leltári vagyon egészben vagy részben a háború tartama alatt, a háború okozta áremelkedéssel értékesített, még pedig oly összeg erejéig, amely összeg a leltárnak a háború befejezte utáni időben az előbbi állagára való kiegészítéséhez valószínűleg szükséges. Az adómentesen tartalékolott összegek felhasználásáról azonban az adóköteles legkésőbb 1919. évi március végéig elszámolást tartozik adni a pénzügyigazgatóságnak. Ha az adómentesen leírt vagy tartalékolott összegek egészben vagy részben nem fordítottak arra a célra, amely célból adómentesen tartalékolttak, akkor a fennmaradt összegek a hadinyereségadó utolsó kivetési alapjába bevonatnak.

Ha az adózó a kivetési eljárás során beigazolja, hogy a jövedelemtöbblet a békeévek valamelyikéből származik, de az illető évben elszámolva nem lett, úgy ez a jövedelemtöbblet az adó megállapításánál egészben vagy részben, ha pedig beigazolást nyer, hogy a jövedelemtöbblet személyes gazdasági tevékenységgel, a háború folytán keletkezett gazdasági viszonyoktól függetlenül állott elő, akkor ezen jövedelemtöbblet egyharmadrész erejéig figyelmen kívül hagyandó.

A hadinyereségadó szintén progresszív kulcs szerint vettetik ki, azonban az adótételek itt már nem skálaszerűleg, hanem percentben vannak megállapítva. Kezdődik az adókulcs 5%-nál s fokozatosan emelkedik 45%-ig, mely adókulcsot 500,000 kor. jövedelemtöbblet éri el.

Ez az adónem bár a háborús adók közt a legigazságosabb, de egyúttal a legsúlyosabb is, mert az adókulcs erőteljes növekvése a felsőbb fokozatokban már a jövedelemnek egy igen magas hányadát köti le, pl. 600,000 kor. jövedelemnél, a többi adókat nem is véve számba, a hadinyereségadó egymaga 214,500 koronát tesz ki.

A legújabb törvényjavaslat szerint azonban még ez az adókulcs is fel lesz emelve 5%-kal, úgy, hogy a progresszivitás csak 50%-nál fog megállni.

A harmadik háborús adónem a vagyonadó. Ennek lényege abban áll, hogy a természetes, valamint a jövedelemadó fizetésére köteles jogi

ben, habozás nélkül előadja, bár néha tán túlmerész s túlbolondos, de azért derék, jólnevelt lány ő is. Az egyik nem oly szent, a másik nem oly szeleburdi, mint ahogy a látszat mutatja. Elmondhatnám még, hogy Hajnalka karcú, magas, gömbölyded arcú, pikáns, fitos orral s hogy Adél alacsony termetű, római arcúval, tüzes, fekete szemmel, — de attól tartok, hogy a tisztelt olvasók még rájuk ismernének.

Bájos olvasónőim úgy fogják találni, hogy Adolár elvetette a sulykot, azt állítván, hogy mindkét leány iránt egyszerre mélységes vonzalmat érez, mert a szelem egy és oszthatatlan. Ezen lehető ellenvetésre azt válaszolom, hogy ha a természet az organikus testek alkotásánál olykor játékot űz s eltér a maga elé szabott szigorú törvényektől, mért ne fordulhatna elő extravagancia az érzemények világában? Ha lehetnek siami s nem tudom én még miféle ikrek, miért ne lehetne az emberi szívnek két kamrája, melyekben különböző érzetek, vágyak, indulatok tanyázhathatnak? Mért ne lehetne szerelmünk tárgyának két alakja.

Egy csinos német verset olvastam volt valamikor, a költő sorra veszi leányismerőseit, szemlét tart felettük — vizsgálja: melyikük volna nekivaló. De nehéz a választás, mindenik más-más tulajdonságával hat reá vonzóan, mindenikben van egy-egy szeretetreméltó vonás, szóval valamennyi elbájolta s a végén felkiált:

Eine soll ich mir erwählen
Und ich lieb' sie alle, alle.

Amint mondám, Adolár előbb csak az utcán találkozott Hajnalkával és Adéllal s az ilyen futólagos ismeretségnél a benyomások sem tartósak. Amily gyorsan jöttek, épp oly gyorsan eltűnedeznek.

Csak hogy nem addig van. Adolár később mindkét leánnyal közelebből megismerkedett s a családok körébe is ellátogat. Mi természetesebb annál, hogy vonzalma mélyült, intenzívebb lett, egy szó mint száz: Adolárunk ezidő szerint fülig szerelmes mindkét hölgyikébe. Szívének mindkét kamrája megtelt azzal a csodálatos fluidummal, melyről Petőfi azt mondja, hogy egy harmatcseppnyi belőle édeesebb, mint egy mézzé vált tenger, de egy harmatcseppnyi belőle gyilkosabb, mint egy méreggá vált tenger.

A kettős érzelem eleintén nem nyugtalanította Adolárt. Úgy gondolta: idővel majd csak egy irányt vesz vonzódása, kifermálódik, kifejececsedik, a gyengébb érzet helyet enged az erősebbnek. Vizsgálta is szívét, analizálta érzelmét s nem tudta eldönteni: kit szeret jobban? A szökét-e vagy a barnát? Természetes, hogy Hajnalka és Adél nem sejtik a lelkében dúló csatát, mert ő kettős vallomást csak nem tehet?

A távollévőnek nincs igaza — mondja a közhit. Applikálható ez a szerelemre is. A

közelebb levő mágnes vonzza magához a vasat, nem a távolabbi. A jelenért feledjük a múltat, a jelelennöért a távollévőt. Azért van az a sok úgynevezett hütlenség. Csodálatosképpen Adolárnál nem így történt. Ha Hajnalkánál volt, hiányzott neki Adél mélytűző szeme, élénksége, bohókás ötletei, vidám kacagása. Adél társaságában pedig nélkülözötte Hajnalkának ábrándos tekintetét, mosolygó arcát, szende lényét. Ha az egyikkel mulatott, úgy érezte, mintha azzal a másikat megrövidítené. Eltávozott aztán néhány hétre a városból, hogy tán egyiknek vagy másiknak képe elmosódik, elhalványul elméjében. Dehogyan is. Mindkettő után vágyakozott. Elhagyottnak érezte magát s alig várta a napot, mely őt körükbe visszahozza. Elégedett csak akkor, ha mindkettőnek társaságát élvezheti. Akkor már nem hiányzik semmije és senkije. Jelenlétükben boldog — teljesen boldog.

Igen boldog, amíg körükben van. De aztán mégis csak eszébe ötlük: hiszen az örökké így nem maradhat s mind a két leányt el nem veheti. Hiába, még nálunk büntetik a bigamiát s nincs kedve Boszniába elzarándokolni s mohamedánus vallásra térni. Pedig Adolár abban a korban van, mikor a fiatalembert erős vágy fogja el, a családalapítás vágya.

Hát ezzel a bajával jött ő hozzám — adjak én neki tanácsot: miképp meneküljön ebből a

0 kor-ig terjedő pénz-

ek, akik szabályszerű
ek s akiknél a jövede-
a az általuk bemutatott
la alapján történik,
vedelmeikről részletes
lemtöbbleteikből adó-
alékolásokat foganato-
ozta rendkívüli érték-
ségekre, valamint ki-
érdekében szükségessé
a feltárási vagyon egész-
ború tartama alatt, a
edéssel értékesítettett,
talékolásnak van helye,
erejéig, amely összeg
fejezte utáni időben
kiegészítéséhez való-
lőmentesen tartalékolt
azonban az adóköteles
cius végéig elszám-
gyigazgatásának. Ha
y tartalékolt összegek
em fordítottak arra a
entesen tartalékoltat-
sszegek a hadinyere-
lapjába bevonatnak.
si eljárás során be-
mtöbblet a békeévek
de az illető évben
z a jövedelemtöbblet
észben vagy részben,
hogy a jövedelem-
gi tevékenységgel, a
gazdasági viszonyok
akkor ezen jövede-
z erejéig figyelmen

tén progresszív kulcs
an az adótételek itt
hanem percentben
zdődik az adókulcs
kedik 45%-ig, mely
edelemtöbblet éri el.
háborús adók közt a
ttal a leg súlyosabb
teljes növekvése a
a jövedelemnek egy
le, pl. 600,000 kor.
t nem is véve számba,
ga 214,500 koronát

slat szerint azonban
esz emelve 5%-kal,
tás csak 50%-nál

ónem a vagyonadó.
hogy a természetes,
tetésére köteles jogi

za magához a vasat,
t feledjük a multat,
t. Azért van az a
g. Csodálatosképen
t. Ha Hajnalkánál
t mélytűzű szeme,
vidám kacagása.
Elkülözött Hajnalká-
mosolygó arcát,
kel mulatott, úgy
kat megrövidítene.
re a városból, hogy
k képe elmosódik,
hogy is. Mindkettő
nak érezte magát s
öt körükbe vissza-
t, ha mindkettőnek
már nem hiányzik
tükben boldog —

ben van. De aztán
zen az örökké így
két leányt el nem
üntetik a bigamiát
elzarándokolni s
ni. Pedig Adolár
or a fiatalembert
ládalapítás vágya.
ő hozzám — adjak
eneküljön ebből a

személyektől a tulajdonukban vagy birtokuk-
ban lévő ingó és ingatlan vagyon tiszta értéke
alján követel az állam anyagi szolgáltatást.
Az adó alapja tehát a tiszta vagyonérték. A tiszta
vagyonértéket úgy kapjuk meg, ha az adó-
köteles vagyonrészek összértékéből a tőketartoz-
ások összegét levonjuk. Tőketartozások alatt
azok a tartozások értendők, melyek, mint tőke-
követelések, adóköteles tőkevagyon képeznek.
Tehát pl. tartozásban lévő adók, illetve levon-
ható tőketartozásnak nem minősíthetők.

Adóköteles vagyonnak tekintetnek: az ingat-
lanok összes tartozékaikkal és a velük össze-
kötött jogokkal; az ingó és ingatlan vagyonban
fekvő üzemi tőke; a tőkevagyon, mely alatt
értendők a készpénz, tőkekövetelések, takaré-
betétek, kölcsönkötvények, záloglevelek, részvé-
nyek, vagyonjogok, mint pl. a követk. kisebb has-
zonélvezeti jogok, a bérbeadott vadászati és ha-
lászati jog tőkeértéke, gyógyszerárak tőkeértéke;
és végül minden más ingó vagyon, pl. auto-
mobil, kocs stb. Nem képeznek adóköteles
vagyon tárgyakat a bútor, ruházat, műtárgyak,
könyvek, háziesszközök.

Mindezen vagyontárgyak azonban — a tőke-
vagyon kivételével — csak akkor adókötelesek,
ha a magyar szent korona országainak terü-
letén fekszenek, ellenben ha külföldön vannak,
akkor nem minősíthetők adóköteles vagyon-
nak s az adó megállapításánál teljesen figyelmen
kívül hagyandók.

Adó alá azon vagyontárgyak értéke vonatik,
amely vagyontárgyak a kivétel időpontjában
tényleg adózó tulajdonában vannak.

Egyik legfontosabb kérdése ez adónak, hogy
a vagyontárgyak miképp értékeltesenek.

A törvény általánosságban kimondja ugyan,
hogy a vagyon megbecsülésénél annak a vallo-
másadás, illetőleg az adókövetés idejében mu-
tatkozó átlagos forgalmi értéke irányadó s
hogy átlagos forgalmi értéknek az tekintendő,
amellyel az illető vagyontárgy önmagában véve
minden birtokosára nézve személykülönbség
nélkül egyaránt bír, de egyúttal a háború okozta
értékváltozásokra figyelemmel kimondja azt is,
hogy a háború folytán beállott rendkívüli és
időleges értékemelkedések az átlagos forgalmi
érték megállapításánál figyelembe nem vehetők,
hanem a háború tartama alatt lehetőleg az az
érték veendő tekintetbe, amellyel az illető
vagyon tárgy az 1914. év első felében bírt.

Ezen általános intézkedéstől eltérőleg álla-
pítandó meg az érték:

1. a mezőgazdasági ingatlanoknál, még
pedig: ha a mezőgazdasági ingatlan öt éven
belül lett véve, akkor a tényleges vételár képezi
az értéket;

ha a mezőgazdasági ingatlan öt éven belül
adásvétel tárgyát nem képezte vagy nem vétel

dilemmából? „Mit csináljak? Mit csináljak” —
hajtogatta.

Én azonban elhárítottam magamtól a tanács-
adást s ezt mondtam neki:

— Kedves Adolárom, ne fordulj soha szív-
ügyekben férfiakhoz. Azok nem tudnak hozzá.
Analfabéták. Ehhez csak a szépeműek értenek.
A hölgyek, 3-ik osztálybeli polgári iskolás-
lányoktól felfelé egész a nagymamáig. Nehéz-
ség nélkül fejtik meg a legbonyolultabb lélek-
tani problémákat. Ez az ő elemük. De egyet
megteszek érted. Kérelmet intézek hozzájuk —
a szerkesztő úr engedelmével az EPERJESI LAPOK-
ban —, adjanak ők neked tanácsot.

Eperjes Szépei! A felebaráti szeretet ne-
vében kérem: könyörüljenek az én Adolár
barátomon, gondolkozzanak az ő esetén s írják
meg neki — e lapok útján —, milyen utat
kövessen, hogy szívét csak egy eszménykép
töltsé be; mit csináljon, hogy végre ő is a
házasság csendes kikötőjébe bevezhessen?
Jótekonyság most a jelszó. Ez az uralkodó
planéta. Lapunk külön rovatot nyitott a jó-
tekonyságnak, mert városunk társadalma ugyan-
csak kitesz magáért e téren. De hát Önök is
jótekonyságot gyakorolnak, ha segítenek Adolár
barátomon. Adolár valamennyiük kezét csokolja.

M... sz.

□□□

útján jutott az adózó tulajdonába, akkor ön-
kezelésben lévő birtoknál a birtok bérbeadása
esetén elérhető, ha pedig a birtok bérbe van
adva, a tényleges hasznóbér alapján számítandó
az érték, még pedig akként, hogy a tiszta hozá-
dék húszszorososa adja a vagyonértéket.

2. Az erdőbirtokok értéke is az átlagos
hozadék alapján állapítandó meg.

Még pedig, ha az erdő állandó jövedelem
nyújtására alkalmas, akkor az átlagos tiszta
hozadék húszszoros összegében;

az állandó jövedelem nyújtására nem
alkalmas erdőknél pedig a faállag neme és kora
szerint a vágható korú területrészt $\frac{1}{15} - \frac{1}{50}$ -ed
része után várható átlagos tiszta hozadék húsz-
szoros összegében.

3. A városi ingatlanok és községi belső-
ségek, tehát a házak, telkek értéke gyanánt a
törvény szerint az eladás esetén elérhető vételár
veendő számba. A lakóházak értéke azonban
a tiszta hozadék húszszoros összegében veendő
adóalapot.

4. Az értékpapírok az adóévet megelőző év
utolsó tőzsdei árjegyzése szerint, ha pedig tőzsdén
nem jegyeztettek, akkor forgalmi értékük szerint
értékelendők.

Mindazon vagyontárgyak azonban, melyek
a háború tartama alatt vétel útján jutottak az
adózó birtokába, a tényleges vételári összeggel
veendők számításba.

Az adókötelezettség az 1916:XXXII. t.-c.
szerint 50,000 kor. tiszta vagyonértéknél állott be.
A legújabb törvénytervezet ezt az értékhatárt
már 20,000 koronára szállítja le, vagyis az adó-
kötelezettség a jövőben már 20,000 kor. tiszta
vagyonértéknél bekövetkezik. Az adó itt is
progressív kulcs alapján vettetik ki. Kezdődik
az adótétel 60 koronával s progressíve emel-
kedik 12,000 koronáig, 2,400,000 kor. érték-
határ mellett megszűnik a progressivitás s ezen
értékhatáron felül az adó változatlanul az érték
egy félszázaléka.

A skálaszerűleg megállapított adótétel azon-
ban nem volt eddig teljes összegében az adózó
terhére előírandó, hanem annál az adózónál,
aki jövedelemadó fizetésére is kötelezve volt,
levonott belőle a jövedelemadónak az a része,
mely a vagyonadóban megadóztatott vagyon-
tárgyból eredő jövedelemre esett, de a levonás
csak a vagyonadótétel 75%-a erejéig volt
eszközölhető. Annál az adózónál pedig, aki
jövedelemadót nem fizetett, a vagyonadó a
skála szerinti összegnek csak felerészében volt
megállapítandó.

A legújabb törvénytervezet az adótételek
változtatlanul hagyása mellett megszünteti a
jövedelemadó leszámítását s a vagyonadó-
tételnek a skálától eltérőleg kisebb összegben
való előírását.

Ezen kedvezmény megszűnése dacára is a
vagyonadó még mindig a legenyhébb háborús
jellegű adónk marad — egyelőre.

Egyelőre, mondom, mert hogy mit rejt a
jövő, azt tudni nem lehet s nincs kizárva,
hogy ez a jelenleg enyhe adó nem válik-e
még nagyon is súlyossá.

Mindaz az anyagi erőfeszítés, melyet a jelen-
ben teszünk, ezideig csak arra elegendő, hogy
a normális szükségleteket s a háború által ránk
kényszerített adósságok kamatait fedezzük. De
hát a kamatfizetés sem tarthat örökké, egyszer
csak a tőkét is vissza kell fizetni s akkor vál-
hatik majd ez a ma még nagyon enyhe adó
nagyon is terhessé.

Elméleti viták már folynak, hogy a háború
okozta nyomasztó adóterheket a háború után
miképp lehetne apasztani, miképp lehetne a gaz-
dasági életet egy állandó lidércnyomástól leg-
alább részben mentesíteni s a megoldás mind
a vagyonadó felé mutat. Az állam által a háború
alatt kifejtett anyagi erőfeszítés nem veszett el
nyomtalanul. Az állam eladósodása a polgárok
vagyonosodásával járt, méltányos tehát, hogy
az állam veszteségét legalább részben háírítsa
át polgáira s a nemzeti vagyonosodásnak
legalább egyrészt írja le az állam háborús vesz-
teségeinek kiegyenlítésére. Marad még ügyis
túlontúl elegendő háborús teher ránk is, utó-
dainkra is, melyeket csak úgy leszünk képesek
elviselni, ha jövedelmeinket emeljük, igényein-
ket mérsékeljük, ha megszívleljük a reális vagy-
onosodás két főtípkát: többet termelni, keve-
sebbet fogyasztani.

□□□

Svärdström Valborg Eperjesen.

Május 4-ikén páratlan művészi szen-
zációja lesz Eperjesnek. Laptársunknak,
az EPERJESI UJSÁGNAK sikerült megnyernie
a svéd csalogányt: Svärdström Valborgot
egy estére. Május 4-ikén este 8 órakor a
városi Vigadó nagytermében Svärdström
Valborg fogja, Somló József, a kassai
Nemzeti Színház opera-baritonja kíséreté-
ben, varázslatos szépségű hangját, meg-
vesztegetően tökéletes éneklési technikáját
csillogtatni előttünk, egyetlen koncert-estén.

Koloratur-énektudása szinte páratlan az
énekesnők világában.

A hangverseny műsora, melyet Somló
József két nótája egészít ki, a következő:

I. Ária a „Traviata”-ból	VERDI
II. a) Widmung	SCHUMANN
b) Echo	SCHUBERT
c) Vergebliches Ständchen	BRUHMS
d) Niemand hat's geseln...	LÖWE
III. Románca a „Mignon” operából	THOMAS
IV. a) Erlkönig	SCHUBERT
b) Norwegischer Gebirgsgesang	
c) Üzenet	TARNAY
d) A kosár	CSIKY.

A művésznőt Stratter R., a Charlottenburgi
királyi Operaház dirigense kíséri.

Jegyek az EPERJESI UJSÁG könyvesboltjában
vehetőek 10, 8, 7, 6, 4 és 2 korona árban.

KÖZJÓTÉKONYSÁG.

A sárosvármegyei hadiársvák alapja ja-
vára az eperjesi kir. adóhivatalba, mint Sáros-
vármegye gyámpénztárába 1918. április 23-ikéig
a következő adományok folytak be:

A már nyugtázott összeg	K. 87,792:15
Grosz Nánán bornagykereskedő, eperjesi lakos	10—
A ladomérmezői kgyező: a Hazafias Képek Terjesztő Vállalat jutaléka Meredély községből	11—
Szakmáry Géza bártfai főszolgabíró útján: Kellő Miklós miklósvölgyei g. k. lelkész adomány	25—
Piller Dezső lemeszi főszolgabíró út- ján: Lengy József senyéki lakos	20—
Zima Andor cseresi g. k. lelkész gyűj- tése: cseresi és ciglai hívei nagy- pénteki adományai	25:54
(Ezzel gyűjtése 210:40 kor.-t tesz ki.)	

Összesen: K. 87,883:69

A fentebb felsorolt adományokat ezennel
nyugtázom. Egyúttal a mélyen tisztelt adako-
zóknak és gyűjtőknek áldozatkészégükért és
sikeres fáradozásukért — a hadiársvák nevében —
hálás köszönetet mondok.

Eperjes, 1918. ápr. 24. DR. MÁRIÁSSY BÉLA s. k.,
Sárosvárm. árvaszékének elnöke.

A népkonyhának. Dr. Rosenberg Mór
úr 17 kor.-t adományozott az Izr. Nőegylet nép-
konyhájának, melyet hálással köszön az elnökség.

SZÉCHENYI-KÖR.

Új alapító-tag. Meliőrisz Ilka, boldogult
fia: Meliőrisz Béla emlékére a Széchenyi-körben
200-koronás alapítványt tett s ezzel a Kör alapító-
tagjainak sorába lépett. A nagylelkű adományért
hálás köszönetet mond az elnökség.

A zeneiskola jótékony célú hangver-
senye. Szülőknek, rokonoknak és zeneiskolánk
jóbarátainak táborából álló szép közönség lett
igaz gyönyörűséget abban az ízléssel össze-
válogatott, gonddal előkészített gazdag pro-
gramban, mellyel ápr. 21-ikén a Széchenyi-
kör zeneiskolája is bemutatta áldozatát a hadi-

jótekonyság oltárán. Amit pedig ez a program nyújtott, ahogyan rajta keresztül újból beláttunk a zeneiskolának egészséges irányú haladást biztosító szellemébe, — az is program, a szó *másik* értelmében. Megnyugtató tanulsága az, hogy a zeneiskolából kikerülő ifjú generáció és általa a jövő Eperjesének zenei kultúrája mentve marad mindazon aberrációs irányzatoktól, melyek napjainkban nemcsak az irodalomban, hanem a művészetek minden ágában a legkülönbözőbb „modern” jelszavak alatt pusztítanak, a valódi kultúra és művészet, meg a jó ízlés mérhetetlen kárára. A hangversenyt Schubertnek egy kedves, melódikus „Induló”-ja vezette be, melyet két zongorán, nyolc kézre Reichard Kató, Gellért Andor, Teltsch László és Timkó Gyula adtak elő. Használó előadásban hallottuk Moszkovszky „Spanyol tánc”-át (Kleitsch Ilonka, Martényi Árpád, Gerő Lili, Trostler Edit), Beethoven „Symphonia” I-ső tételét (Dobay Kató, Zbavitel Márta, Klein Erzsébet, Széman Jolán) és Haydn III-ik symphoniája III-ik tételét (Zathureczky Jolán, Lichtig Ella, Reichard Ella, Kircz Olga). Mind a négy pont bandominált a helyes tempó-érzék, színezőkészség és a mű *megértése*. A hegedűsök részéről ugyanezen kvalitásokat tapasztaltuk: Händel „Messiás”-ának előadásában (hegedű: Kovaly Pál, Kletz Andor, Wollner Margit, Wildfeuer Miksa, Peltsárszky Rezső, Frenyó Lajos, Kuhlöfl Ilona, Takács István; zongora: Jakobey István; nagybőgő: Hemerka tanár). Kovaly Pál (Grieg: „Sonate” és Dvoržak: „Humoreske”), Wildfeuer Miksa (Lange: „Flower Song”) és Peltsárszky Rezső (Hofmann: „Versenymű”) úgylátszik erősségei a hegedűosztálynak; egyiknél-másiknál feltűnő formás vonókezelésben, a balkéz fejlett technikájában, valódi elmélyednitudásban gyönyörködhettünk. Alkalmazkodó, ügyes kísérőnek bizonyult Zathureczky Jolán. A két zongoraszólista, Dobay Kató (Horváth: „Fantasie mignonne hongroise”) és Jakobey István (Mendelssohn: „Capriccio”) már korábbiól *jó* ismerőseink; róluk csak annyit, hogy az időt, mióta utoljára hallottuk őket, jól felhasználták. Méltó befejezésül Moyzes tanárnak minden nehézségen uralkodó és átsegítő vezetésével két zongorán, nyolc kézre Moyzes Sándor, Gellért Andor, Molcsán Irén, és Teltsch László, valamint a karének- és hegedűosztályok növendékeinek előadásában Mihalovich „Királyhimnusz”-át hallottuk. A hivatásának önzetlen odaadással élő, minden elismerésre érdemes tanárikarnak és a törekvő fiatal muzsikuskoknak megérdemelt jutalma az a szemmel látható rokonszenv és melegség, mellyel a közönség annyi fáradtsággal összehozott, kedves hangversenyüknek minden számát fogadta.

A zeneiskola hangversenyén felülfizettek: Klein Bernátné 4 kor., Lefkovits Mórné Kis-sáros 11 kor., Kircz Lipót 6 kor., N. N. 1 kor., Wildfeuer Miksa 4 kor., Neumann Vilmos 4 kor., Borsody Károly 3 kor., Frechtmann S.-né 8 kor., Grossman Márta 2 kor., Gerő Mihály 2 kor., Gellért 10 korona, mely adományokat a zeneiskola vezetősége hálásan nyugtáz.

HIREK.

Egy anya levele.

Kis padlásszobában, gyér gyertyafény mellett ráncosképzű öregasszony ül. Egyetlen bútorára: az asztalra hajol. Előtte tábori rózsaszín levél-papír, reszkető kezében toll. Fiának ír az olasz harctérre. A szobában csend van. Az utcai lármá már nem hatol, mert késő este van, a minoriták templomában elütötték a tizenegyet. Csak a toll sercegését hallani. A vértelen ajkak mozognak; néha-néha hangot is bocsátanak ki. Egy-egy szót érteni: „fiam — édes fiam... vigyázz magadra odakint, — óvd az életedet,

jőjj haza mielőbb egészségben, vár az édesanyád s imádkozik érted...!”

Másnap a reggeli postával elment a levél. Harmadnapra megkapta a fiú. Épp roham előtt álltak. Alig maradt annyi ideje, hogy elolvassa a szeretett kéz vonásait. Ajkához emelte azt, egy-két könnyecseppet hullatott reá, — aztán szíve mellé rejtette. A roham elkezdődött. N... helységről kellett kivenni az ellenséget. Szívós, kemény ellentállásra találtak a mieink. Ember ellen küzdött a borzalmas közelharcban, kézitusában. Honvédeink és bakáink bámulatos, hősiesség magatartása — órákhoz tartó lankadatlan harc után — megtörte az ellenséget. N... helységebe bevonultak a mieink. Az utcákon felhangzott az ének: „Isten áldd meg a magyart...” E győzelmet, sajnos, nekünk is drágán kellett megfizetni. Nagyon-nagyon sok derék magyar fiú némult el itt örökre, szállott kora sírba.

Pálmagitekben, ciprusok alján halálhörögés, szenvedők, sebesültek jajkiáltása hallatszott. Harc után volt. A nap már lenyugodott. Leborult az este. Halk szellő fujdogált. Talán az örökre elmenőknek búcsúsóhajtsát vitte tovább-tovább... a hazai földre. Az égen csillagok gyúlnak ki. Szanitécek jönnek, vizsgálják a halál mezejét. Akiben még életet találnak, felviszik a hordágyra, elviszik a köztözhelyre, a tábori kórházba. Egy fiatal honvédre is akadtak, aki súlyos fejsebet kapott. Mialatt a hordágyra fektették, nagyot sóhajtott és alig érthetően nyögte: „édesanyám... édesanyám...” Mire a köztözhelyre értek vele, nem élt többé. Kabátja belső zsebében — a szíve tájékán — rózsaszínű levélre, meg egy fényképre akadtak. Az utóbbi ráncos öregasszony képe volt; a levél reszkető kéz írása.

Az a ráncosképzű öregasszony azonban nem tudta meg, hogy egyetlen gyermeke nem jön soha vissza. A postás egy reggel — talán épp mikor fia halálhírért hozta — asztalára borulva találta őt. Előtte egy megkezdett levél; fiának írhatott... Eközben érte a halál. A sors megkimélte attól a fájdalomtól, melyet egy anyaszív elviselni alig... alig bírhat!

B. M. L.

Helyi szerző műve. Talán inkább „Mulattató”-rovatunkban kellene megemlékeznünk **Hauptmann Ervin** első könyvéről, mely e napokban került ki a sajtó alól, mert a Mark Twain modorában tartott humoros történetek az olvasóban derűs hangulatot keltenek s alig lesz valaki, aki olvasásába belekezdett, hogy félretegye, amíg végig nem élvezte. Szerzője már ezen első kísérletével megmutatta, hogy nemcsak az Asiago fölött mint repülő hat angol harci géppel tudja felvenni a versenyt, de az unalommal is képes hadakozni s azt messze elűzi. A könyv címe azonban („Víg és szomorú”) kifogás alá eshetik. Vígát sokat találtunk a művecskében, de szomorú legfeljebb az benne, hogy csupán csak 60 oldalra terjed. Kósch Árpád könyvnyomtató-intézetéből került ki a mű s ára 4 korona. Ily potom árért annyi derűt, ötletet, sziporkát, eszprít nyújt a szerző, hogy a legrosszabb akarat mellett sem lehet árdrágítónak mondani.

Hadigondozó Népiroda Eperjesen. Az Országos Hadigondozó Hivatal elnöke dr. **Dessewffy István** vm. tb. főjegyzőt az eperjesi Hadigondozó Népiroda igazgatójává nevezte ki s az iroda, valamint annak kapcsán megalkotott utalványozó bizottság működését megkezdte. A Hadigondozó Népiroda intézménye Sárosvármegye Központi Segélyező-bizottsága címen már negyedik éve működik a vármegyében s azt a lakosság már most is nagyszámúban keresi föl és a háborúnak károsultjai s azok, akiknek bármi, a háborúval egybefüggő segélyezési vagy egyéb ügyből kifolyóan panaszuk vagy kérelmük van, a jelzett népirodához, illetve annak igazgatójához fordulhatnak. A népiroda a vármegyeházán van és naponta d. e. 11 órától d. u. 1 $\frac{1}{2}$ óráig, vasárnap 12 $\frac{1}{2}$ és 1 $\frac{1}{2}$ óra között van nyitva.

Az eperjesi Mária-Kongregáció sajtóosztálya ma, vasárnap este 6 $\frac{1}{2}$ órakor a városi Vigadóban sajtóestélyt rendez.

Halálozások. Kisszalóki özvegy **Várady-Szakmáry Kálmán** szül. bodonlaki és zombori **Zombory Viktória** ápr. 21-ikén, életének 84. évében Eperjesen meghalt. Temetése, ág. hitv. ev. szertartással, általános részvét mellett ment végbe ápr. 23-ikén. Az elhunytat **Várady-Szakmáry Géza** és neje **Prámer Margit**, özv. **Sohler Jánosné** szül. **Várady-Szakmáry Margit**, özv. **Zombory Bertalan** szül. **Heönsch Katinka** s nagyszámú rokonság gyászolja.

Radványi Antal nyug. kúriai bíró ápr. 20-ikán, életének 68. évében Kassán meghalt. Dr. **Radványi Géza**, kassai kir. tsvz. bíró, ki egyideig az eperjesi kir. járásbíró volt, özvegyét gyászolja az elhunytban.

Schwarz József korcsmáros, a Vendéglősök és Korcsmárosok Szövetkezetének elnöke, életének 61. évében meghalt Eperjesen.

Páll János várm. árvasz. tisztviselő április 21-ikén, életének 60. évében Eperjesen elhalálozott. Ápr. 23-ikán temették el nagy részvéttel.

Lapunk múlt számában megírtuk, hogy hazánkfiá, mérki **Piller Imre** főmérnök baleset folytán, a legszebb jövőt ígérő tevékenysége közepette, életének 29. évében április 16-ikán meghalt a Berlin melletti Charlottenburgban. Szerettei az elhunytat hazahozatták s április 27-ikén helyezték el, róm. kath. szertartás szerint, általános részvét mellett a jekelfalvi családi sírkertben.

Modern kölcsönkönyvtár. A könyvirodalom *legújabb* termékei a **Stehr**-féle könyvkereskedésben május 1-jétől *kölcsönbe* kaphatók.

A M. Kárpátgyűlés eperjesi osztálya ápr. 28-ikán, vasárnap a Kerekerdőn át Kapi-várra kirándulást rendez, amelyre az érdeklődők figyelmét ezúton is felhívjuk. A kirándulás szervezője és rendezője **Schönwiesner János**.

Cselédjutalmazás. Eperjes város rendőrkapitánya május 3-ikán fogja a néh. Kósch Frigyes-féle 2000-koronás alapítvány 4 $\frac{1}{2}$ %-os kamatját kiosztani a pályázó cselédek közül legjobbnak megállapított három cselédnek. Pályázók kérvényeiket április 30-ikáig, személyesen nyújtják be a rkapitányi hivatalban.

A 34-es gyalogezred emlékkönyve. A Vilmos császár nevét viselő 34. gyalogezred elhatározta, hogy az ezred, világháborúban viselt dolgait megörökítendő, „34-esek emlékkönyve” cím alatt egy olyan művet ad ki, melyben megörökítve legyenek mindazon 34-esek nevei, akik a háború folyamán elesetek, eltűntek, kitüntetések kaptak; megörökítve, legyenek ütközeteinek színhelyei, állásai; a tisztjei, legénysége harcban, pihenőben, munkában, szórakozás közben; és pedig írásban és képben. Vagyis olyan díszmunkát akar az ezred hozzátartozói és a nagyközönség kezébe adni, melyben benne legyen a háborús 4 évből az ezred minden dicsősége, gyásza, könnye, mosolya szívárványa. A hozzátartozóknak, az elesettek hátramaradtainak kegyeletos emlék lesz ez a könyv; a megmaradtaknak hősiességük okmányoszerű bizonyítéka, a nagyközönség megismeri belőle a kevés híjján 200-éves ezred négyéves diadalútját s a magyar katona színarany lelkét. A mű tiszta jövedelme a 34-es özvegyek és árvák alapját fogja növelni. — Hát a 67-es ezred nem buzdul a kassai példán?

Tölgyhaszonfa-eladás. A kassai keresk. és iparkamara közli az érdekeltséggel, hogy a mocsolyástelepi m. kir. erdőgazdonság kerületében 22295 m.³ tölgyhaszonfa egy eladási csoportban zárt írásbeli ajánlatok mellett nyilvános versenytárgyaláson el fog adni. A zárt írásbeli ajánlatok május 9-ikén d. e. 12 óráig a tótsóvári erdőhivatalnál nyújtandók be. Részletes adatok, felvilágosítások és nyomtatványok a tótsóvári erdőhivatalnál kaphatók.

gregáció sajtó-
6 1/2 órákor a városi
ie.
ki özvegy *Várady-*
bodonlaci és zom-
21-ikén, életének
alt. Temetése, ág.
nos részvét mellett
elhunytat *Várady-*
ámer Margit, özv.
-Szakmáry Margit,
zül. Péchy Emma,
I. Heönsch Katinka
szolják.
iai bíró ápr. 20-ikán,
meghalt. Dr. Rad-
bíró, ki egyideig
vezetője volt, édes-
n.
os, a Vendéglősök
ének elnöke, éle-
perjesen.
tisztviselő április
Eperjesen elha-
el nagy részvéttel.
megírtuk, hogy
főmérnök baleset
érő tevékenysége
n április 16-ikán
harlottenburgban.
rozatták s április
szertartás szerint,
ekelfalvi családi

vtár. A könyv-
Stehr-féle könyv-
csönbe kaphatók.
eperjesi osz-
a Kerekdön át
amelyre az érdek-
vjuk. A kirándu-
önwiesner János.
es város rendőr-
a néh. Kósch
ítvány 4 1/2 %-os
cselédek közül
rom cselédnek.
0-ikáig, szemé-
ri hivatalban.
mlékkönyve.
34. gyalogezred
áborúban viselt
emlékkönyve"
d ki, melyben
n 34-esek nevei,
eltűntek, kitűn-
enek ütközetei-
jei, legénysége
an, szórakozás
épben. Vagyis
d hozzátartozói
melyben benne
ezred minden
ya szivárványa.
hátramardot-
ez a könyv; a
okmányyszerű
egismeri belőle
gyéves diadal-
any lelkét. A
gyek és árvák
a 67-es ezred

kassai keresk.
éggel, hogy a
dnokság kerü-
a egy eladási
k mellett nyil-
adatni. A zárt
d. e. 12 óráig
dók be. Részt-
nyomatványok
tók.

A m. kir. honvéd-főreáliskolában és a honvéd Ludovika-Akadémiában az 1918-1919. tanév kezdetén betöltendő államköltséges (teljesen díjmentes, vagy féldíjmentes), továbbá alapítványos és fizetéses helyekre pályázatot hirdetnek. Az üresedésben lévő helyek közvetlenül a polgári nevelésből belépő ifjakkal töltenők be. Felvétel kivétel nélkül csak az első évfolyamba eszközölhető. Folyamodványok máj. 31-ikéig a honvéd-főreáliskola parancsnokságához Sopronba, illetőleg a honvéd Ludovika-Akadémia parancsnokságához Budapestre nyújtanók be. Részletes pályázati hirdetmények közvetlenül az említett parancsnokságoknál kaphatók.

A Hadsegélyző Hivatal a hazatérő foglyok gyámolítására és szeretetadományokkal való ellátására a Vöröskereszt által kezdtet akcióval párhuzamosan mélyreható társadalmi mozgalmat indít. A foglyok — mint ismeretes — bizonyos ideig zárlat alatt kénytelenek maradni, az tehát a cél, hogy a hazatértek az otthonukba indulás nehéz várakozási ideje alatt is érezzék, hogy már az ország határán figyelemmel és gyöngédséggel üdvözlő őket egy hálás ország szeretete. **A Hadsegélyző Hivatal ezért újból pénzt és szeretetadományokat kér a társadalomtól.** Ruházati cikkeket, keféket, fésűket, dohányt, gyufát, hangszert, játékszert, könyveket stb. Az akció eredményeit a Vöröskereszt hasonló mozgalmára iránt tájékozódva oda juttatjuk, ahol azokra legnagyobb a szükség. Pénzadományok a Hadsegélyző Hivatal főpénztára (Budapest, Képviseletház, magas földszint) címre küldendők, de irányíthatók ezek a m. kir. Postatakarékpénztárhoz is, mely esetben az utalvány-szelvényre rá kell írni: „Hazatérő hadifoglyok részére, a Hadsegélyző Hivatal 6458. számú csekkszámára javára”. Szeretetadományok a Hadsegélyző Hivatal átvételi különítménye címére Budapest, IV., Váci-utca 38. szám alá küldendők.

Nyugdíjasok háborús segélye. A hivatalos lap közölte a kormány rendeletét az állami nyugdíjasok ezévi egyszeri segélyéről. A **tanítók** a NEMZETI KULTURA tanügypolitikai lap közlése szerint a következő fokozatok szerint kapnak segélyt: Akinek nyugdíja nem több mint 1800 korona, az 600 korona segélyt kap. Ha a nyugdíj 1801 — 2000 kor., a segély 660 kor.

A segélyeket négy részletben fizetik ki, még pedig az első részletet az utalványozáskor, a másodikikat áprilisban, a harmadikat júliusban, a negyediket pedig október havában.

Kellemetlen látvány. Mult pénteken reggeli 9 óra tájban egy nagy bundás-kutya került a pecérhurokjára. Az erős állat tőle telhetőleg hangos vakkantással s vonítással protestált személyes szabadságának illetően megsértése ellen s nagy fáradtságba került a kóbor ebet a mozgó-ketrecbe betesséklni. A drasztikus herce-hurca épp hetivásárkor a város legélénkebb pontján, a „Párisi nagyárúház” előtt ment végbe. A gyengédebb idegzetűek sietve menekültek a helyszínről.

Bükk- és juharfa járom és bükk-keréktalp eladása. A diósgyőri vas- és acélgár felett levő ládi erdei rakodón készletezett 300 darab bükk- és 200 darab juharfa járom 10 eladási csoportban, illetve 6000 drb bükk-keréktalp 12 eladási csoportban április 29-ikén reggel 9 órákor nyilvános szóbeli versenyfoglalás útján a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett eladatnak. Részletes adatok a tótsóvári m. kir. erdőhivatal diósgyőri kerületi megbízottjánál Miskolczon (Győri-kapu 20.) és az újhuti m. kir. erdőgondnokságnál Diósgyőrött megtekinthetők.

A kassai keresk. és iparkamara értesíti az érdekeliséget, hogy a m. kir. keresk. miniszter úr az Ukrajnában lebonyolítandó forgalom szállítástechnikai teendőinek ellátásával a Magyar Áruforgalmi Irodát (Budapest, V., Béla-utca 6.) bízta meg és a vasutak csak

az iroda által feladott, illetve neki szóló küldeményeket fognak szállításra elfogadni. Mind-ezeknél fogva célszerű, ha az érdekeltség az Ukrajnában átengedhető feleslegeit, illetve az azokra vonatkozó ajánlatait az Áruforgalmi Irodánál terjeszti be.

Uradalmak! Gazdaságok!

A cs. kir. szab. kassa-oderbergi vasút alkalmazottai részére a következő zöldségfélék és hüvelyesek szállítását óhajta szerződésileg biztosítani:

150 vagon burgonya,	8 vagon lencse,
6 " vöröshagyma,	8 " borsó,
15 " fejes-káposzta,	6 " köles,
9 " fehér bab,	6 " pohánka.

Felkéretnek azon uradalmak és gazdaságok, akik ezen cikkek termelésével foglalkoznak, hogy a szerződés megkötése céljából ajánlataikat *postafordultával* a cs. kir. szab. kassa-oderbergi vasút vezérigazgatóságához (Budapest, V., Rudolf-rakpart 6. sz. 2/A. szakosztály címére) nyújtsák be.

Mozgósínházak műsora.

OLYMPIA:
Csütörtök: *Jáva fejedelmesszonya.* Keleti történet 4 részben, Hella Moya felléptével.
A lidércnyomás. Fantázia 4 felv., Stella Harp felléptével.
Pénteken: *Julius Caesar.* Az örök Róma fénykorának tündéri, mámorító képe, 6 felv.
Vasárnap: *Méltóságos szobaleány.* Vigjátékszláger 4 felv., Henny Porten felléptével. *Bűnös éjszakák.* Különös történet 5 felv. A főszerepben Else Fröhlich.

URÁNIA:
Kedden: *A gyémántkirálynő,* egy demimonde regénye 5 részben, Luzzie Werren felléptével.
A csodadoktor, életkép 2 felv.
Szerdán: *En vagyok az élet,* fantasztikus dráma 4 részben. *A szerelmes laboráns,* életkép 2 felv.
Szombaton: *A mozi gyöngye,* dráma 4 felv. Franceska Bertini felléptével. *Bájjos helyetek,* vígjáték. *Egyik olyan, mint a másik,* vígjáték.
Vasárnap: *Téves kapcsolat,* vígjáték-szláger 4 felv. *Duplaszélés modell,* bohózat 2 felv.
Az előadások kezdődnek hétköznapon 5, 7 és 9 órákor, ünnepeken és vasárnapon 3, 5, 7 és 9 órákor.
Jegyelővét Haltenberger ruhatisztító-üzletében.
Május 7-ikén: Taifun. Áldozócsütörtökön: A toprini nász. Május 18-ikán: Jehova.

MULATTATÓ.

Rajzok.
A csunya férfi problémája. Számos esztendővel ezelőtt, talán 20 éve is lehet, a BUDAPESTI HIRLAP egy körkérdést intézett a közönséghez, hogy vajjon mi oka-foka lehet annak a tapasztalat által is igazolt és közismert ténynek, hogy nőink, a kegyek osztása körül nem a szép, hanem a csunya férfit részesítik előnyben? A lap ígérte, hogy a legtálalóbb választ egy nagy kosár Kugler-bonbonnal fogja honorálni. Persze, volt nagy felbuzdulás és levél is untig. A beérkezett több száz és száz ilyen válasz közül aztán a lap kiválasztotta a legjobb tizet és ezt azzal tette közzé, hogy most már szavazás útján maga a közönség döntse el, hogy a tiz válasz közül melyik a legjobb? Ez is megtörtént és a pályanyertes hölgy Moldován Gergely kolozsvári egyetemi tanár kisasszony lánya lett, ki a föltett kérdésre — emlékezetem szerint — a következő választ adta és a bonbonokat is megkapta.

A kisasszony ezeket írta: való igaz, hogy mi a csunya férfiakat tényleg a szépek elé helyezzük és — igenis — előnyben részesítjük, aminek igen egyszerű és könnyen érthető okai vannak. A szép férfi rendszeren önhitt, beképzelt és mint ilyen igen kiállhatatlan. Sértőn, könnyedén bánik velünk és félvállról, úgy kezel bennünket, mint aki érzi, tudja, hogy gombház, ha leszakad, lesz más! Olyan, mint a pillangó, mely virágról virágra száll. Nem így a csunya férfi. Ez, a szegény, ha valamiképp kegyeinkbe jutott, szerencséséjét megbecsüli, figyelmes, készséges szolgálk lesz és úgy vigyáz ránk, mint

a szemévilágára. De még ez nem minden! Ha szép férfivel van ismeretségünk, akkor ám jól vigyázzunk magunkra, az ilyennek könnyen eljár a szája és a világ mindjárt minden elhísz néki, még olyant is, ami talán a legtávolabb áll tőlünk. No persze, — mondanák az emberek — hogyne, szép férfi, no persze!... Fordítva áll a dolog a csunyanál. Ez először is hallgat, befogja a száját és aztán, ha mindjárt volna is a dologban valami és ha mindjárt kotyogott is volna az atyafi, — senki se hiszi el neki! Na persze, — mondanák — hencceg az undok fráter!...

Szánalmas aggság. Lepóriszék vendég szerető házában én is többször megfordultam ahol egyszer, a reggelinél, velem szembe az öreg Dini bácsit ültették, kivél bár nagy tisztesség volt együtt lenni, mégis, kissé bajos volt a dolog, mert hiszen a jó bácsi vénhedt lelkén már minden bonhomia lebárgyult. Kávét adtak. Ennek is, annak is, Dini bácsinak is odatolták a csészéjét és mi mindnyájan azon vigan, életkedvvel tetézett hangulattal láttunk a kávéhoz, a falathoz. Dini bácsi is nekikészülődött. Öregesen, lassan, higgadtan. Szegényke, már nagyon öreg volt, talán nyolcvanon is túljárt. Ha mozdult, vagy ha fordult, úgy recsegettropogott, mint az öreg butor; ha a csészéhez nyult, az ujjai is nehezen, olyan kenetlen mozgottak, mintha valami rozsdás dróton mozgatták volna őket. Pedig hozzányult, a csészéhez nyult, meg akarta fogni, az ajkához akarta emelni, inni akart belőle. Jaj, de forró volt az, égette a kezét és most is, mintha odaragadtak volna az ujjai, alig bírta elereszteni azt a csészét. Várt egy kicsit, aztán megint hozzálátott. De ujra abbahagyta, mert már megint megégette magát. Mikor már harmadszor is nekiindult volna, rászóltam, hogy Dini bácsi, a fülét fogja meg (t. i. a findza fülét)! Amde ő, azon szellemrogyott ábrázattal csak rám néz, aztán lassu mozdulattal megfogja a saját fülét és bambán kérdi tőlem, hogy: — Mér?...

A fiam szépérezke. Mikor Józsi még kisiu volt, igen sokat vexált bennünket a mozival, hogy menjünk máma, ma egy 3000 méteres drámát adnak, Pislander is játszik, menjünk! Ebből az időből való, hogy a gyerek szintvallott, megmondta, hogy milyen darabok tetszenek neki a legjobban. No — mondok — talán ahol tenger van? — Nem. Ahol bicikliverseny van? — Nem. Ahol elgázol valakit az autó? — Nem. Hát? Tudod apa, az a szép darab, ahol az inas tálcán hozza be a névjegyet.

A Folies Caprice-ből. Rott, a nagyszerű Rott, a fenséges Rott mókázik a deszkákon, smon-csezeket mond és beszél, hogy képzeljék, tegnap egy szemtelen hordár járt itt a Foliban és hozzám, pont hozzám furakodott, hogy vegyek tőle egy koffert.
— Egy koffert? Minek nekem egy koffert?
— Nu, hogy belerakja a ruháit.
— A ruhámat? Mindet? Az alsót is?
— Azt is, az alsót is.
— No hallja, hát van magának jó esze, — förmedtem rája — hogy én egészen levetközzem és így ugráljak itt a nagyérdemű közönség előtt?... De ilyent! Kidobtam a szemtelent!
(L. J.)

Felelős szerkesztő: **dr. Rosenberg Teofil**
Kiadótulajdonos: **dr. Koós István.**

Mindazok, akik részvétük megnyilatkozása által mélyszéges fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, fogadják hálás köszönetünket.
Özv. Mihalidesz Lajosné és családja.

Kertes házban 1-2 világos, száraz és tiszta szobából álló butorozott lakást keres házaspár. Címe „Főhadnagy” jeligére a kiadóhivatalba kéretnek. ...

468 - 1918. ügyszám.

Hirdetmény.

A tótsóvári m. kir. erdőhivatal közzéteszi, hogy a **tűzifa eladását** a földművelésügyi miniszter úr önagyméltósága rendeletére f. évi **május 1-jétől** kezdődőleg további intézkedésig **beszűntette**.

Tótsóvár, 1918. évi április hó.

M. kir. erdőhivatal.

Eladó házak.

Eperjesen a **Kossuth Lajos-utca 38. és 48.** számú házak szabadkézből eladók.

Bővebbet Kisszebenben a 228. háasz. a.

A Galamb-utca 8. sz. ház

... földszintes ház

szabadkézből eladó.

Bővebbet Fő-utca 41. számú házban.

Május 15. vagy június 1-jétől kibérelnek egy nagyobb csúrt vagy udvart nagy kamrával.

Szíves ajánlatokat „Idény“ jelige alatt kérek a kiadóhivatalba.

Legelőbérlet!

A szepesújvári (Hotkócz) bérgazdasághoz tartozó „branyiszkói“ **kitűnő hegyilegő** az egész idényre bérbe adatik. A legelő jóminőségű, körülbelül 100 darab rideg marha részére kihasználható. Bérletfizetés megegyezés vagy pedig marha mennyisége szerint. ...

Ajánlatok a szepesújvári bérgazdaság címére Szepesújvár u. p. Szepesváralja kéretnek.

Egy fiatal, faj foxterier eladó. □ □ □

Cím a kiadóhivatalban.

A Főutca 40. sz. (Kóós-) házban egy

ÜZLETHELYISÉG

□ □ □ 1918. augusztus 1-jétől kiadó. □ □ □

Hreblay Emil állattelepének kezelőségénél Eperjesen
Szt. László-utca 26.
tisztá, hófehér, telivér
orpington - tyúkok keltető - tojásai
... kaphatók. ...

P. IV. 968/3 - 1917. sz.

Hirdetmény.

Sárosvármegye közönsége részére - Girált-Kurima-Bártfa törvényhatósági közút céljaira - a bártfai 961., 962., 2454., 2306., 2245., 651., 2557., 3260. és 1. sz. tjkvben foglalt 3239/a., 3239/b., 3240., 3241., 3242., 3243., 3245., 3246., 3247. hr. számú ingatlanokból kisajátítandó területekre nézve a kártalanítási eljárás elrendeltetvén, az eperjesi kir. törvényszék annak megkeresésére tárgyalási határnapul 1918. **május 21-ikének d. e. 9 óráját** Bártfa sz. kir. város házához, illetve a helyszínére kinttűzte az Amerikában ismeretlen helyen tartózkodó Petrus Jánosné sz. Kocsiscsák Mária, Kovaly János, Dzsupsir József részére gondnokul Vieszt Gyula bártfavidéki körjegyzőt megkereste.

Felhívtnak az összes érdekeltek, hogy a kinttűzött tárgyaláson annál is inkább jelenjenek meg, mert a tárgyalásról való elmaradásuk miatt igazolásnak helye nincs, és elmaradásuk a kártalanítás felett hozandó érdemleges határozatot nem gátolja.

A kir. törvényszéknek Eperjesen, 1918. évi március hó 14-ikén tartott tanácsüléséből.

Suhayda Vilmos s. k.,
kir. törvényszéki bíró.

Hirdetmény. Alulírott szénaszükségletét

részes kaszálás vagy bérlet útján szándékozik biztosítani.

Azon szénatermelők, kiknek nagyobb területű (100 - 200 hold) rétjük van és azt részes kaszálásra vagy bérbe kiadnák, ez ügyben a ménteleposztály irodájában, Eperjes, Szebeni-út 18. sz., értekezhetnek.

:: Ménteleposztály-parancsnokság.

□ Jókarban levő □

BILLARD

felszereléssel □ eladó.
— Cím a kiadóhivatalban. —

Középiskolai és polgári iskolai magánvizsgákra

osztályösszevonással, érettségire a leggyorsabban, felelősség mellett készít elő a **Zsoldos Tanintézet**

Budapest, VII., Dohány-u. 84. Telefon 32 - 40.

□ Ismertetőt küld az igazgatóságra. □

Épület tervezéseket, előmérlet szerkesztését, régi épületek átalakítási tervezését és helyszinrajzi felvételek készítését elvállalja **RUBY FERENC** építész, Tótsóvár.

BUZIÁSFÜRDŐ

Magyarország legszénsavdúsabb szén-savas, sós, radioactiv forrásai.
Moortüdő. Hidegvízgyógyomd.

Elsőrangú

szívgyógyfürdő.

(Magyar Nauheim.)

Női bajoknál, hólyag-, vesebajok, köszvény, csíz, ideg-bántalmaknál.

Fürdőidény: május - október.

Kifogástalan ellátásról gondoskodva van.

Hivatalos fürdőorvos: **dr. MAHLER GYULA.**

Buziáson fürdőorvosi gyakorlatot folytatnak:
dr. BAISINI J., dr. PORUTIU R., dr. SCHOPF J., dr. SUGÁR R., dr. GLASS R. urak.

Részletes prospektussal szolgál:

Muschong Buziás gyógyfürdőjének igazgatósága.

Csak a szakszerű

baromfitenyésztés

mint fő- vagy mellékfoglalkozás legjobban bevált

keltető-gépeinkkel

láthat el minden háztartást

hússal és tojással.

Fogyasztásra kész baromfi 7-8 hét alatt.

Csontörő-gépeket,

mindenféle baromfi- és apróállattenyésztési berendezést legolcsóbban vásárol a

Nickerl és Társa r.-t.-nál

kizárólagos vállalat szakszerű baromfi- és apróállattenyésztő-telepek berendezésére

□ □ Budapest 46. sz., □ □

V., Vilmos császár-út 52.

Kérje azonnal a 46. számú árjegyzéket!

Viszketegség, sömör, rüh.

Leggyorsabban elmulasztja a **dr. Flesch-féle** eredeti, törvényesen védett

„SKABOFORM-BARNA ZSÍR“.

Nincs szaga, nem piszkít. Mindig eredeti pecsétet, dr. Flesch-félét kérjünk. Próbátégely 2:30 K, nagy tégely 4 K, családi tégely 11 K. Kapható a helybeli gyógyszerárakban vagy direkt a készítőnél rendelhető: **dr. Flesch E.** „Korona“-gyógyszertára, Győr.

Vételnél a „Skaboform“ védjegyre ügyeljünk!